

На основу одредбе члана 61 став 2 тачка в) Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 85/06 и 30/07) и члана 21 Статута Високе школе за услужни бизнис Источно Сарајево - Соколац, на сједници одржаној 15.05.2009. године, Сенат доноси:

ПРАВИЛНИК О СТУДИРАЊУ

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Правилником о студирању (у даљем тексту: Правилник) ближе се уређује организација и извођење студија, напредовање студената у току студија, врједновање рада студената, поступак израде, одобрења и одбране завршног рада, додјељивање степена и диплома, издавање исправа о студијама, као и друга питања од значаја за остваривање првог циклуса академског студија на Високој школи за услужни бизнис Источно Сарајево - Соколац (у даљем тексту: Школа).

Члан 2.

Студије у Школи организују се и остварују у складу са правилима студирања заснованим на принципима тзв. Болоњске декларације и Европског система преноса бодова (European Credit Transfer System).

II ОРГАНИЗАЦИЈА И ИЗВОЂЕЊЕ СТУДИЈА

Члан 3.

Школа организује и изводи први циклус академског студија на студијским програмима који су лиценцирани и акредитовани од стране надлежних власти Републике Српске и Босне и Херцеговине. Студијски програми подјељени су на школске године и семестре.

Сваки предмет из студијског програма исказује се бројем ECTS бодова, а обим студија изражава се збиром ECTS бодова. У складу са ECTS системом, обим студијског програма износи 60 ECTS бодова у једној школској години, односно 30 ECTS бодова у једном семестру. Један бод односи се на приближно 30 часова рада студента.

Члан 4.

Први циклус академских студија може трајати три или четири године, односно шест или осам семестара.

Први циклус студија који траје три студијске године, врједнује се са 180 ECTS бодова.

Први циклус студија који траје четири године, вреднује се са 240 бодова.

Члан 5.

Студент који је положио све испите предвиђене за уписани студијски програм стиче одговарајуће академско звање, у складу са студијским програмом и позитивноправним прописима којима је уређена област академских звања у Републици Српској.

Студенту се по завршетку студија издаје диплома и додатак дипломе (*Diploma Supplement*) који садржи детаље о нивоу и врсти студија, садржини студијског програма, знањима, вјештинама и компетенцијама које је студент стекао током студија, правима која произилазе из стечене квалификације у погледу наставка образовања и друге детаље (студентска пракса, посебна достигнућа студента итд.).

Члан 6.

Студијски програм је скуп обавезних и изборних студијских подручја, односно предмета, са оквирним садржајем, чијим се савладавањем обезбјеђују неопходна знања и вјештине за стицање одговарајуће дипломе академских студија.

Студијским програмом утврђују се:

- назив и циљеви студијског програма;
- врста студија и исход процеса учења;
- академско звање;
- услови за упис;
- листа обавезних и изборних студијских подручја, односно предмета, са оквирним садржајем;
- начин извођења студија и потребно вријеме за извођење појединих облика студија;
- предиспитне обавезе студента;
- бодовна вриједност сваког предмета;
- број часова индивидуалног оптерећења студента по предмету;
- бодовна вриједност завршног рада, исказана у ECTS бодовима;
- предуслови за упис појединих предмета или групе предмета;
- друга питања од значаја за извођење студијског програма.

Завршни рад на студијама првог вреднује се са највише 20 ECTS бодова.

Члан 7.

Програм (силабус) предмета, у оквиру студијског програма, садржи сљедеће податке:

- назив предмета;
- дужина трајања наставе - година студија, семестар, број часова;
- статус предмета (назнака о обавезним, изборним или факултативним предметима);
- условљеност другим предметима (навођење предмета које треба претходно положити);
- постављени циљеви који се остварују и компетенције које се стичу изучавањем предмета;
- језик студија;

- име наставника и сарадника;
- метод наставе и савладавања градива;
- садржај предмета (кратак опис програма предмета са бројем недјељних часова и укупним број недјеља трајања одређене активности који омогућава разумијевање његове садржине од стране студената и других потенцијалних партнера);
- оптерећење студената (недјељно и годишње), фонд часова и број ECTS бодова;
- литература коју треба користити за припрему (обавезну) и препорука шире стручне литературе;
- облици провјере знања током наставе, њихова учесталост и врједновање
- практичног рада и других облика индивидуалног рада (семинарски радови, пројекти и друго), начин и термини полагања испита;
- резултати изучавања предмета.

Члан 8.

Академска година организује се у два семестра: зимски и љетњи. Настава по семестрима траје 15 недјеља, односно укупно 30 недјеља у току једне академске године.

Испитни рокови су: јануарско-фебруарски, јунско-јулски и септембарски. Изузетак од овог правила је да школа може по захтјеву студената организовати и априлски испитни рок. Испитни рокови у правилу садрже два испитна термина која утврђује директор својом одлуком, с правом студента да користе оба термина. Термини се објављују на огласној табли и web страници Школе најкасније 15 дана прије почетка испитног рока.

Испит се полаже у сједишту Школе. Послије три неуспјела полагања истог испита, студент има право да на лични захтјев полаже испит пред испитном комисијом. Испитну комисију формира директор, а предметни наставник не може бити испитивач у комисији.

Члан 9.

Настава се организује и изводи према утврђеном распореду часова. Школа је дужна да распоред часова објави најкасније 15 дана прије почетка наставе. Распоред часова садржи: назив студијског програма, студијску годину, назив предмета, вријеме (дан, сат) одржавања наставе, мјесто (сале, лабораторије) одржавања наставе, наставнике и евентуална друга упутства о настави. Предметни наставник обавезан је да на првом часу наставе упозна студенте са планом рада на предмету.

Колоквијуми и остали облици провјере знања организују се у терминима утврђеним за извођење наставе из предмета из којих су предвиђени. Задаци предвиђени за индивидуални рад студента (семинарски, домаћи, пројекти и друго) морају бити равномјерно распоређени у току семестра. Укупан обим ових задатака мора бити усаглашен са оптерећењем предвиђеним на предмету, сагласно ECTS-у.

Седмични фонд наставе износи 40 сати укупно, од чега 20 до 25 сати износи непосредан рад са студентом. Један академски час траје 45 минута.

Члан 10.

Наставник је дужан да у току наставе, израде самосталних задатака и припреме за полагање испита, помогне студентима организовањем консултација. Термини и вријеме за консултације треба да буду усклађени са наставом тако да су доступни студентима.

Промјена распореда часова и плана рада у току наставе, по правилу није допуштена, осим у случају оправданог одсуства наставника, када директор одређује наставника који ће га замијенити.

Члан 11.

Практични рад и стручна пракса могу се организовати и изводити као саставни дио редовне наставе или као засебна цјелина. Стручна пракса обавља се као студентска пракса у привредним друштвима, органима управе и другим институцијама и организацијама са којима Школа има уговор о обављању студентске праксе. Студентска пракса обавља се у складу са Правилником о студентској пракси.

Члан 12.

Студент стиче услове за упис наредне године студија ако је у студијској години у коју је уписан остварио 60 ECTS бодова. Изузетак од ове одредбе је организовање октобарског испитног рока за студенте којима је преостало да изврше обавезе на највише два наставна предмета, односно највише 15 ECTS бодова из студијског програма уписане године, ради остварења укупног броја од 60 ECTS бодова потребних за упис наредне године.

У случају да студент из овог члана не испуни услове за упис наредне године студија, обнавља годину и има право да прати наставу и полаже испите из наредне године студија до броја бодова које је остварио у претходној години студија.

Високошколска установа за студента из става 2. овог члана утврђује испите које може слушати и полагати у наредној години студија, о чему води посебну евиденцију.

Члан 13.

Студент је обавезан присуствовати свим облицима наставе, о чему се води евиденција. На основу наведене евиденције, студент добија потпис од стране предметног наставника. У току једног семестра, студент може неоправдано одсуствовати са највише 20% од укупног фонда часова на једном наставном предмету. Уколико неоправдано изостане више од 20% од укупног фонда часова на наставном предмету, губи право на добијање потписа од предметног наставника, а тиме и могућност приступања завршном испиту.

Као посљедица наведеног одсуства из претходног става, студент губи право на упис наредног семестра, те, уколико жели наставити студиј, дужан је обратити се молбом Сенату, ради одобрења поновног уписа истог семестра.

Члан 14.

Овјера семестра и године обавезна је за све студенте. На основу овјереног семестра и године потврђује се колико је студент освојио ECTS бодова.

Праћење успјешности наставе спроводи се и анкетирањем студената. Начин спровођења анкете, одговорност за провођење анкете, поступање са резултатима анкете и друга питања регулисана су Правилником о спровођењу студентске анкете који доноси Сенат Школе.

III СТИЦАЊЕ, МИРОВАЊЕ И ПРЕСТАНАК СТАТУСА СТУДЕНТА

Члан 15.

Статус студента стиче се уписом на одговарајући студијски програм који се изводи на Школи. Студент се уписује у статусу студента који се сâм финансира.

Приликом уписа студент закључује уговор са Школом у коме се обострано дефинишу права и обавезе, у смислу испуњавања административних, финансијских и академских услова студирања.

Члан 16.

Статус студента траје до завршетка свих студентових обавеза прописаних студијским програмом. Студент мора измирити све обавезе у погледу плаћања школарине и других услуга на Школи како би остварио право на издавање дипломе. Плаћање школарине и других накнада врши се у складу са Правилима о висини накнаде за студирање и цијени услуга.

Члан 17.

Студенту се може омогућити прелазак са једног студијског програма на други, под условима које утврђује Сенат. Право на промјену студијског програма може се остварити прије почетка наставе. Уз захтев за промјену студијског програма прилажу се документи о постигнутом успјеху на студијама, односно студијском програму са кога се преписује. Вријеме студирања на студијском програму са кога се преписује урачунава се у укупно трајање студија.

Члан 18.

Студенту који је положио испит на другом студијском програму признаје се положени испит, ако предмет из којег је испит положен, по својој садржини и обиму одговара предмету који је студент уписао, што се доказује документима предвиђеним ECTS правилима.

Ако предмет из којег је испит положен по својој садржини и обиму приближно одговара предмету који је студент уписао, наставник може признати испит у цјелини ако је оцијенио да је студент кроз обрађени и положени програм стекао знање и вјештине у мјери довољној за признавање испита. Признавањем испита признаје се и оцјена којом је студент оцијењен на испиту. Број бодова признатог испита утврђује се у складу са правилима ECTS.

Члан 19.

Студенту, који се у току године преписује са друге школе или универзитета као и студенту који има положених испита у претходном школовању на другој високошколској установи, признају се положени испити одлуком директора, а на основу мишљења наставника за одговарајући предмет и мишљења Комисије за признавање испита.

Комисију за признавање испита именује директор. За рад комисије студент је дужан да уплати накнаду предвиђену у Правилима о висини накнаде за студирање и цијену услуга.

Члан 20.

Признавање испита из претходног школовања се врши на основу увида у овјерена и аутентична документа којима се доказује план и програм претходног школовања, положени испити и остварени успјех, као што су: препис оцјена, увјерење о положеним предметима са постигнутим оцјенама, оригинал студентске књижице, додатак дипломи (diploma supplement, transcript of records) и други документи који имају својство јавне исправе и који су утврђени законским и подзаконским актима.

Комисија признаје студенту положене испите из оних наставних предмета који по садржају и обиму одговарају предметима који се изучавају у оквиру студијског програма школе. Лице које прелази са друге високошколске установе не полаже пријемни испит. Након спроведеног поступка признавања испита, студент се уписује у ону годину студија за коју је остварио потребан број ECTS бодова. Студент, коме је по рјешењу директора утврђен број диференцијалних испита, дужан је исте да положи, прије полагања испита у години студија у коју је уписан.

Члан 21.

Студент има право да у току студија проведе одређено вријеме (семестар или студијску годину) на другој установи високог образовања у земљи или иностранству, посредством међународних програма за размјену студената (SOCRATES, ERASMUS, DAAD и слично), или на бази билатералних уговора између Школе и других високошколских установа.

У складу са уговором који студент закључује са Школом, признаје му се остварени број бодова. Размјена студената не подразумијева издавање дипломе, односно стицање академског звања на високошколској установи на којој борави, уколико уговором између високошколских установа није уређено издавање заједничке дипломе.

Члан 22.

Уз захтјев за боравак на другој установи, прилажу се оригинална документа предвиђена ECTS правилима за промјену мјеста студирања, и то:

- формулар за пријављивање студента на другу високошколску институцију (Student application form);
- уговор о студирању на другој високошколској институцији (Learnig Agreement);
- препис оцјена (Transcript of Records);
- информациони пакет (Информатор) (Information Package).

Формуларе докумената из става 1 овог члана припрема студентска служба, а одобрава Сенат ВУБ-а.

Задатке у вези с административним и академским аспектима размјене (информисање студената, помоћ код припреме докумената, комуникација између матичне и установе домаћина, помоћ код укључивања гостујућих студената у образовни програм) обављају координатори.

Члан 23.

Студент који је боравио на другој високошколској установи може да се врати на студијски програм Школе који је започео, а на његов статус примењују се одредбе ових правила.

Члан 24.

Права и обавезе студента могу мировати.

По престанку разлога због којих је затражено мировање, студент наставља студије према важећем образовном програму и условима студирања.

Члан 25.

Права и обавезе студента мирују:

- у случају одржавања трудноће;
- после порођаја - до годину дана старости дјетета;
- у случају теже болести;
- у случају одласка на студије на другу – инострану високошколску обавезу у складу са овим правилником;
- уколико се припрема за учествовање на Олимпијади, Свјетском или Европском првенству, односно када је у питању студент који је врхунски спортиста;
- у случају припрема за такмичења и наступе у којима представља државу Босну и Херцеговину, односно Републику Српску, или наступа у њено име;
- из посебних разлога личне природе.

Захтјев за мировање права и обавеза подноси се прије наступања разлога за мировање након уписане студијске године на којој ће користити то право. Изузетно, захтјев за мировање по основу теже болести или одржавања трудноће може се поднијети у току студијске године. Рјешење по захтјеву за мировање права и обавеза студента доноси директор.

Члан 26.

Статус студента престаје у случају:

- исписивања са студија;
- завршетка студија;
- неуписивања наредне академске године, уколико студент није обновио исту годину студија;

- уколико не заврши студијски програм у роковима предвиђеним законом и општим актима Школе;
- изрицања дисциплинске мјере искључења са студија на високошколској установи.

Студенту се на лични захтјев може продужити рок за завршетак студија, у складу са одлуком Сената.

IV ВРЈЕДНОВАЊЕ РАДА СТУДЕНАТА

Члан 27.

Успјешност и рад студената у савлађивању појединих предмета прати се и оцјењује континуирано у току наставе и изражава се поенима. Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може остварити највише 100 поена.

Предметни наставник обавезан је да на првом часу наставе упозна студенте са структуром укупног броја поена и начином формирања оцјене, и то: облицима праћења рада, терминима провјере знања, структури укупног броја поена и начину формирања оцјене, карактером и садржином завршног испита и другим питањима везаним за наставу на предмету. Полагање парцијалних и завршних испита организује се у законом прописаним терминима. Редовни и поправни рокови за парцијалне испите (колоквијуме) организују се у терминима предвиђеним за наставу.

Члан 28.

Студијским програмом утврђује се сразмјера поена стечених у предиспитним обавезама и на испиту. У структури укупног броја поена, до 50% од укупног броја поена је предвиђено за предиспитне обавезе у току семестра.

Студенту се додјељују поени за сваки издвојени облик предиспитне обавезе. У структури укупног броја поена предвиђених за предиспитне обавезе, свака предиспитна обавеза може носити одређени проценат поена који се прецизира студијским програмом за сваки наставни предмет појединачно.

Члан 29.

Редовно похађање часова предавања и вјежби и активно учешће у свим облицима наставе су облици предиспитних обавеза који се врједнују са 0 - 10 поена за сваки од ова два облика предиспитних обавеза, а њихово извршавање се прати на начин како то одреди предметни наставник.

Члан 30.

Семинарски рад је самостални рад студента на тему из области наставног предмета који се проводи у сврху обраде одабраних дијелова наставног предмета те ради увођења студената у стручни или научни рад.

Семинарски рад је писмени рад на одабрану тему. Програмом наставног предмета може бити предвиђен највише један семинарски рад у току једног семестра. Израда и одбрана

семинарског рада вреднује се од 0 - 50 поена. Тему семинарског рада одобрава наставник на приједлог студента.

Члан 31.

Графички рад је облик самосталног рада студента којим студент допуњује и проширује своје знање стечено кроз друге облике наставе. Програмом наставног предмета може бити предвиђен највише један графички рад у току једног семестра с тим да укупно, у току семестра, студент буде оптерећен са највише два графичка рада. Израда и одбрана графичког рада врједнује се од 0 - 30 поена.

Члан 32.

Презентација је усмено излагање рада припремљеног на задату тему. Програмом наставног предмета може бити предвиђена највише једна презентација у току једног семестра. Презентација се врједнује од 0 - 20 поена.

Члан 33.

Пројектни задатак је посебан рад студента припремљен и одбрањен у складу са специфичним захтјевима наставног предмета. Програмом наставног предмета предвиђено је да ли је пројектни задатак обавезан или факултативан. Програмом наставног предмета може бити предвиђен највише један пројектни задатак у току једног семестра. Израђен и одбрањен пројекат врједнује се од 0 - 40 поена.

Члан 34.

Колоквијум је облик провјере стечених знања и вјештина у току наставе из заокруженог дјела наставног предмета. Број колоквијума се утврђује студијским програмом за сваки наставни предмет. Градиво које се испитује на колоквијумима одговара до тада пређеном дијелу градива, која представља логичку цјелину наставног градива из наставног предмета. Број поена који студент остварује полагањем једног колоквијума од 0-50 поена.

Члан 35.

Тест је облик провјере знања у писаној форми којим се провјерава знање студената из наставне цјелине која је мања од оне обухваћене колоквијумом. Број поена који студент остварује полагањем једног теста од 0 - 30 поена.

Члан 36.

Предметни наставник обавезан је да на почетку семестра упозна студенте са начином полагања испита (писмено, усмено, односно практично) и терминима за његово одржавање.

Студент полаже испит из одређеног предмета непосредно по окончању наставе из тог предмета.

На испит може да изађе студент који је задовољио све предиспитне обавезе утврђене планом извођења наставе. Испити могу бити теоријски и практични, а полагају

се, у складу са студијским програмом, у писаном облику, усмено и у писаном облику или усмено.

Члан 37.

Студент пријављује испит пријавом у писаном облику или електронским путем.

Студент може да пријави испит најкасније седам дана прије термина одређеног за полагање испита.

Члан 38.

Испити и сви облици провјере знања су јавни. Провјера знања студената у току академске године врши се на начин утврђен програмом наставног предмета. Предметни наставник је обавезан да у току обраде наставних садржаја студентима прецизира испитна питања којих по свим основама не може бити више од 200, односно да студенте упозна са специфичним захтјевима и методологијом који ће бити примијењени приликом испитивања. Садржај испита мора бити у складу са наставним планом и програмом, те са садржајем предавања и вјежби које су организоване у току студија.

Уколико се испит организује усмено, наставник треба да омогући студентима да присуствују испитивању. Усменом испиту обавезно присуствује, поред кандидата и испитивача, најмање још једна особа из реда студената или наставника. Уколико се испит организује у писаној форми, наставник на почетку испита упознаје студенте којим помагалима могу да се користе.

Члан 39.

На формирање оцјене на испиту утиче структура укупног броја поена које је студент остварио током наставе. Након завршетка испита, наставник утврђује укупан број освојених поена и формира коначну оцјену за сваког студента. Укупан број освојених поена и завршну оцјену наставник уноси у записник о полагању испита.

Успјех студената на испиту се изражава оцјеном од 5 до 10. Пролазне оцјене су: 6, 7, 8, 9 и 10, а према ECTS скали имају сљедеће значење:

- Оцјена 10 - усвајење, репродукција и креативна примјена цијелог градива (95-100 поена)
- Оцјена 9 - усвајење, репродукција и примјена цијелог градива (85-94 поена)
- Оцјена 8 - репродукција и примјена дијела градива (75-84 поена)
- Оцјена 7 - репродукција цијелог градива (65-74 поена)
- Оцјена 6 - репродукција дијела градива (55-64 поена)

Члан 40.

Оцјену 10 (изузетно) добија студент који:

- зна да одговори на сва питања и показује изузетно знање;
- даје опширне одговоре са јасним издвајањем основног од додатног и споредног садржаја;
- одлично разумије концепте, садржаје и технике;

- може да разликује и схвата проблеме којима се бави предмет и способан је да се критички односи према њима и даје креативна рјешења, повезује садржаје и везе датог предмета са сличним из исте или блиске научне области;
- активно је учествовао на вјежбама и колоквијумима.

Оцјену 9 (одлично) добија студент који:

- зна да одговори на сва питања и показује одлично знање;
- даје опширне одговоре са јасним издвајањем основног од додатног и споредног садржаја;
- веома добро разумије концепте, садржаје и технике;
- може да разликује и схвата проблеме којима се бави предмет и способан је да се критички односи према њима и способан да повезује садржаје и везе датог предмета са сличним из исте или блиске научне области;
- активно је учествовао на вјежбама и колоквијумима.

За **оцјену 8** (врло добро) потребно је да:

- зна да одговори на сва питања и показује више од просјечног знања;
- одговори су опширни, са јасним издвајањем основног од додатног и споредног садржаја;
- добро разумије концепте, садржаје и технике;
- може да разликује и схвата проблеме којима се бави предмет и способан је да повезује садржаје и везе датог предмета са сличним из исте или блиске научне области;
- је активно учествовао на вјежбама и колоквијумима.

За **оцјену 7** (добро) потребно је да:

- студент зна да одговори на сва питања и показује просјечно знање;
- разумије концепте, садржаје и технике;
- може да разликује и схвата проблеме којима се бави научна дисциплина којој припада предмет.

За **оцјену 6** (довољно) потребно је да:

- студент зна да одговори на постављена питања и показује основно знање;
- разумије основне концепте, технике и садржаје.

Оцјена 5 (недовољно) - студент није положио испит:

- студент не зна да одговори на постављена питања;
- може се закључити да не разумије основне концепте и садржаје предмета.
- напусти просторију у којој се одржава испит, односно одустане од већ започетог писменог/усменог испита,
- након писменог дијела испита не приступи усменом (код испита који се полаже писмено и усмено),

- због недоличног понашања, сметања других студената или због коришћења недопуштених средстава на испиту буде удаљен са испита.

Члан 41.

Записник о полагању испита наставник је дужан да потписан достави студентској служби најкасније 5 (пет) дана од завршетка испитног рока. Школа води трајну евиденцију о положеним испитима, која обухвата записник о полагању испита, испитне пријаве студента и матичну књигу.

У индекс и матичну књигу студената уносе се прелазне оцене, а оцјена 5 (није положио) уписује се у записник о полагању испита.

Члан 42.

Студент није положио испит ако није остварио минималан потребан број поена који је предвиђен за позитивну оцјену. Наставник је дужан да јавно саопшти студентима резултате, односно број освојених поена након сваке провјере, као и укупан број поена које је студент освојио од почетка наставе.

Члан 43.

Структура оцјена у генерацији са више од 20 студената који су успјешно завршили све предвиђене облике провјере знања и положили испит треба да одговара сљедећој расподјели:

- оцјена 10 - приближно 10% укупног броја студената;
- оцјена 9 - приближно 25% укупног броја студената;
- оцјена 8 - приближно 30% укупног броја студената;
- оцјена 7 - приближно 25% укупног броја студената;
- оцјена 6 - приближно 10% укупног броја студената.

Уколико структура оцјена знатно одступа од наведен расподеле, Сенат Школе врши анализу резултата испита и на основу тога предузима одговарајуће мјере.

Члан 44.

Наставник је дужан да саопшти студентима резултат усменог испита одмах по одржаном испиту (положио или није положио), а коначну оцјену на испиту дужан је да објави у року од три дана након одржаног испита.

Резултати писменог испита и коначне оцјене објављују се у року од седам дана од дана испита, истицањем на огласној табли Школе или на други адекватан начин. Уколико је студент оцијењен са оцјеном 5 (недовољан), наставник је дужан да га, на његов захтјев упозна са недостацима рада, на првим консултацијама након објављивања резултата испита. Упис оцјена у индексе обавља се у унапријед одређеном термину, по саопштавању резултата у испитном року у којем је испит положен.

Члан 45.

Студент има право да директору поднесе приговор на добијену оцјену ако сматра да је оштећен у поступку спровођења испита и оцјењивања, у року од два дана од сазнања за оцјену.

Директор разматра приговор и доноси одлуку у року од три дана од подношења истог. Ако усвоји приговор студента, доноси одлуку са којом упознаје предметног наставника и студента. У одлуци се утврђује обавеза понављања испита пред испитном комисијом. Испитну комисију образује директор и чине је предметни наставник и два наставника из исте или сродних области. Предметни наставник не може бити предсједник комисије. Комисија доноси одлуку већином гласова. Одлука комисије је коначна. На одлуку директора о одбијању приговора студента, студент има право жалбе Сенату. Одлука Сената је коначна.

Члан 46.

Студент има право да поднесе захтјев за поништење добијене оцјене у року од 72 сата од дана објављивања резултата, односно од сазнања за оцјену. Захтјев за поништење оцјене подноси се у писаној форми студентској служби. Студент не може поништавати резултате остварених предиспитних обавеза односно акумулиране поене.

Студент који је поништио завршни дио испита поново га полаже пред предметним наставником или, на лични захтјев, пред комисијом у року од седам дана од дана поништења, у договору са предметним наставником или предсједником комисије. Студент који је поништио испит задржава поене стечене вредновањем предиспитних обавеза. Оцјена добијена поновљеним полагањем испита је коначна.

Члан 47.

У случају спријечености предметног наставника да одржи испит, организација и одржавање испита повјерава се другом наставнику из исте или сродне области, односно комисији коју именује директор. Комисија има најмање три члана. Одлуку о оцјени комисија доноси већином гласова. Одлука комисије је коначна.

V ЗАВРШНИ РАД

Члан 48.

Завршни рад представља самосталну стручну обраду одређеног проблема. Завршним радом студент доказује да је на основу знања стеченог током студија овладао задатом темом, да је тему обрадио по предвиђеној методологији, да зна да користи стручну литературу и терминологију, као и да је исправно наводи.

Правила пријаве, одобрења, израде и одбране завршног рада регулисана су Правилником о завршном раду.

VII ЈАВНЕ ИСПРАВЕ

Члан 49.

Јавне исправе су:

- студентска књижица (индекс);
- диплома о стеченом високошколском образовању;

- додатак дипломи;
- увјерење о положеним испитима;
- увјерење о стеченој академској титули, односно звању у одређеној области;

Школа издаје јавне исправе на језицима конститутивних народа, ћиричним или латиничним писмом, зависно од захтјева странке. Када се настава остварује на неком од страних језика, јавне исправе се издају на обрасцу који је штампан двојезично на језику једног од конститутивних народа, ћиричним или латиничним писмом, зависно од захтјева странке, и на језику и писму на којем се изводи настава. Школа је обавезна да води евиденцију и издаје јавне исправе у складу са подзаконским актом који доноси Министарство просвјете и културе Републике Српске.

Члан 50.

Дипломе и додатак дипломи потписује директор. Диплома се овјерава сувим жигом, а додатак дипломи печатом. Додатак дипломи обавезно се издаје на енглеском језику, а може бити штампан и двојезично или вишејезично (на једном од службених језика у БиХ и/или другом страном језику).

VIII ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 51.

Овај правилник ступају на снагу даном доношења, а примјењује се 8 дана од дана објављивања на огласној табли ВУБ-а.

Број: 195/1-09

Датум: 15.05.2009. године

Предсједник Сената